

WANDA SADAWA ur. 1928; Lublin

Tytuł fragmentu relacji	Żydzi w Lublinie
Zakres terytorialny i czasowy	Lublin; dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Lublin Żydzi w Lublinie stosunki polsko-żydowskie zwyczaje żydowskie

Żydzi w Lublinie

Zwykli Żydzi ubierali się tak jak Polacy. Kupowali ubrania, które wtedy były najmodniejsze i najtańsze. Trudno odróżnić było nawet Żyda od Polaka. Natomiast chasydzi nosili bardzo długie pejsy, płaszcze aż do samej ziemi i kapelusze. Ich żony ubierały się bardzo podobnie, także nosiły bardzo długie suknie. Kobiety, którym się lepiej powodziło, nosiły żakiety z popielic, które z wierzchu podbijane były jakimś czarnym materiałem. Na uroczyste okazje Żydzi nakładali czarne kapoty, czapki sobolowe i białe pończochy. Ich dzień powszedni wyglądał tak jak u Polaków, czyli praca i zajmowanie się domem. Ponieważ Żydzi świętowali w każdą sobotę, to już w piątek trwały przygotowania. My się cieszyliśmy, bo na ulicach było pusto i mogliśmy się ganiać. Żydzi świętowali w każdą sobotę, nazywane to było Szabatem. Oni nie mogli wtedy zapalić ognia ani światła, zawsze nas - Polaków wołali, żebyśmy to zrobili, w zamian dostawaliśmy cukierka. Do bardzo popularnych świąt należały także Żydowski Nowy Rok i Sądny Dzień. Wtedy wszyscy Żydzi szli na modły z aksamitnymi woreczkami, z akcesoriami do modłów. Później wracali do domu i całą rodziną jedli różne świąteczne dania i owoce, których na co dzień nie jedli: winogrona, pomarańcze i arbuzy. Ja z Żydami byłam bardzo zżyta. Bardzo ich lubiłam. Ich narodowość nie miała dla mnie żadnego znaczenia. W moim otoczeniu wszyscy normalnie traktowali Żydów, bo przecież to byli nasi sąsiedzi. Oczywiście byli też tacy ludzie, którzy się z nich naśmiewali, drwili i gardzili nimi. Ja tego nie rozumiem, bo przecież oni niczym się nie różnili od Polaków. Czasami mnie zdarzały się takie przykre sytuacje, kiedy śmiano się ze mnie, że mam koleżanki Żydówki. Ale niestety rasiści byli, są i będą zawsze.

Data i miejsce nagrania	1998-12-01, Lublin
Rozmawiał/a	Marta Grudzińska
Transkrypcja	Marta Grudzińska
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"